

رابطه شیوه های ابراز محبت به همسر با ویژگیهای شخصی و دموگرافیک خانواده - ۱۳۸۲

نسرین زحمتکش^۱

مشاوران: حسین حاج بابایی ، حسن پاشا شریفی

ABSTRACT: The study is a united research which is also nonexpreiment at related to personal characteristics of spouses and their family properties and the demographic characteristics of the family with affectionate divulging variable toward their favorite spouse.

To tind out, using the recemose multiprocess sampling among married ones, originally from and living in birjand, with their first permanent marriage, and they were not widdows, not having any adopted children.

99 woman and the same number of men were studied. The findings indicate that there is a meaningful connection between demographic variables and the personal characteristics of the spouses, by showing affectionate. That is to say divalging offectioate differs with sex and it is stronger and more frequent in women than in men. It also weakens with the increase in the number of children and old age, but increase with education, sameness in religious beliefs. Woman's free will to choose her spouse on the other hand there is on meaningful between demographic variables and family properties as for showing affections. That is to say, showing affections has nothing to do with sameness in family properties like education, carrer and revenue of the spouses parents or their own carrer.

Key words: showing offectionat _ demographic variables _ personal characteristics.

۱- کارشناسی ارشد مددکاری اجتماعی

چکیده:

پژوهش حاضر یک پژوهش همبستگی از انواع تحقیق های غیر آزمایشی بود که رابطه ویژگیهای شخصی همسران و ویژگیهای خانوادگی آنان و هم چنین مشخصات دموگرافیک خانواده با متغیر ابراز محبت به همسر را مورد مطالعه قرار داد. به این منظور با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای از بین افراد متاهل ساکن شهرستان بیرجند که اصالتاً بیرجندی بودند و ازدواجشان از نوع دائم و اولین ازدواج بود و همسرانشان در قید حیات بودند و فرزند خوانده نداشتند، ۹۹ نفر زن و ۹۹ نفر مرد مورد مطالعه قرار گرفت.

یافته های پژوهش نشان دادند که بین برخی متغیرهای دموگرافیک خانواده و ویژگیهای شخصی با ابراز محبت به همسر رابطه معنی دار وجود دارد به این شرح که ابراز محبت به همسر بین دو جنس زن و مرد متفاوت است و زنان بیشتر از مردان ابراز محبت به همسر می نمایند و ابراز محبت به همسر با افزایش تعداد فرزندان و مدت زمان ازدواج و سن همسران کاهش یافته است. در حالیکه با افزایش تحصیلات همسران و افزایش اعتقادات و باورداشتهای مذهبی و انتخاب اختیاری همسر، ابراز محبت به همسر نیز افزایش یافته است. اما بین برخی متغیرهای دموگرافیک و ویژگیهای خانوادگی با ابراز محبت به همسر رابطه معنی دار وجود ندارد. به این شرح که ابراز محبت به همسر با همسانی ویژگیهای خانوادگی همسران اعم از همسانی تحصیلات، شغل و درآمد والدین همسران و همچنین نوع شغل همسران رابطه معنی دار وجود ندارد.

کلید واژگان: ابراز محبت - متغیرهای دموگرافیک - ویژگیهای شخصی - مطالعات فرسنگی

رتال جامع علوم انسانی

مقدمه:

ابراز محبت، ابراز علاقه و دوستی به همسر یکی از مسائل مهمی است که در سعادت خانواده می تواند نقش مؤثری داشته باشد. مراد از مهر و محبت همسران نسبت به یکدیگر، دلبستگی و علاقه مندی به یکدیگر نه تنها در سالهای اول زندگی بلکه بعد از گذشت سالهای متمادی و ارضاء نیازهای زیستی که مشکلات زندگی پدیدار می شوند،

همچنین در تحقیق رفیعی سال ۷۲-۷۳ مشخص شده است که مهمترین عامل در بقای زندگی مشترک زناشویی، توافق و تفاهم زن و شوهر می باشد.

آمار رو به افزایش طلاق بیانگر خلل آموزشی است که قبل از ازدواج به دختران و پسران باید داده شود. افراد باید نحوه ابراز محبت و مهارت‌های ارتباطی جدید را بیاموزند و بدانند که چگونه در مرحله جدید زندگی یعنی ازدواج با همسر خویش ارتباط برقرار کنند تا زندگی موفق داشته باشند. حقیقت این است که توانایی ما برای پیوند احساسی با دیگران و تبادل محبت در کودکی رابطه مستقیمی وجود دارد. ملامت و ترمی و مهربانی را از نمونه ها و سرمشق‌هایمان به ویژه والدین می آموزیم. بنابراین وقتی آنها مهر و محبت را نسبت به یکدیگر به گونه ای قابل لمس بیان کنند، بچه ها نیز این رفتار را می آموزند و آنرا در ارتباط با والدین خواهر و برادر دوستان و معلمانشان و در ارتباط با همسر و فرزندان‌شان به کار می گیرند. شاید این تحقیق بتواند شیوه های ابراز محبت را به گونه ای بیان نماید که در آموزش جوانان قبل از ازدواج به کار گرفته شود و بتوان خانواده های سالمتری را بوجود آورد و جوانان در زندگی و انتخاب بتوانند به نکاتی که به عنوان همدلی از این تحقیق استخراج می شود عنایت نموده و عشق و ابراز محبت واقعی را بشناسند.

در تحقیقی که توسط نجفیان در سالهای ۱۳۳۱ - ۱۳۳۰ در مورد ازدواج در ایران صورت گرفت نتیجه بدست آمده از آن حاکی از این است که عاطفه و عشق به معنای واقعی آن

برای بهبود روابط زناشویی و کمک به همسران ناراضی و ایجاد محیط امن و سالمی برای پرورش نسل های آتی تحقیق های زیادی صورت گرفته است، در این تحقیق نیز هدف شناختن عواملی است که بر شیوه های ابراز محبت همسران اثر می گذارد. بنابراین پرسشهای پژوهشی به دنبال یافتن پاسخهای است که معلوم بدارد، ویژگیهای شخصی همسران و ویژگیهای خانوادگی در دوران کودکی اعم از: ویژگیهای فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، عاطفی و همچنین مشخصات جمعیت شناختی خانواده مانند سن، جنس، سطح تحصیلات و... هر یک تا چه اندازه بر شیوه ابراز محبت به همسر و نوع ابراز محبت همسران تاثیر می گذارد.

خانواده اولین پایه گذار شخصیت و ارزشها و معیارهای فکری است و نقش مهمی در تعیین سرنوشت و سبک و خط مشی زندگی افراد دارد. اخلاق و صحت روانی افراد در گرو خانواده است و آنچه ضامن سلامت و سعادت خانواده می باشد. ابراز محبت و ارتباط سالم زن و شوهر است که موجب ایجاد محیط مناسب و سالم برای پرورش کودکان نیز می باشد. چنانچه براساس تحقیقات انجام شده معلوم گشته است که عدم علاقه زن و شوهر یکی از علل بوجود آورنده اختلافات خانوادگی است که اختلافات خانوادگی زمینه و بستر مناسبی برای بروز مشکلات اخلاقی و رفتاری فرزندان می باشد (ارجمندفرد/۱۳۷۵).

۴- از هر کدام از کوچه ها همه خانه ها در نمونه قرار گرفتند. خانه های یک واحدی داخل نمونه قرار گرفتند و اگر مجتمع آپارتمانی بود یک واحد بصورت تصادفی انتخاب شد. نیمی از این خانه ها که شماره فرد داشتند پرسشنامه برای زنان و نیمی دیگر که شماره زوج داشتند پرسشنامه برای مردان پر شد

پرسشنامه، اعتبار و روای یان:

برای اندازه گیری متغیر ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است و برای سنجش اعتبار پرسشنامه از روش باز آزمایی استفاده گردید پرسشنامه روی گروه سی نفری آزمون گردید و اصلاحات لازم صورت گرفت و مجددا محاسبات آماری انجام گردید آلفای کربناخ به دست آمده ۰۹۶٪ نشان دهنده اعتبار بالا آزمون می باشد. و برای روایی متحوایی آن از نظر استادان و افراد متخصص در این زمینه استفاده سده است

برای تحلیل داده ها علاوه بر آمار توصیفی (جدول توزیع فراوانی، نمودارها از آزمون استنباطی T-Test استفاده شده است.

نه فریفتگی ظاهری که اغلب جوانان دچارش می شوند. اگر برپایه دوستی استوار باشد قابل اعتماد و سالم است
روش

نوع پژوهش:

در این پژوهش از روش همبستگی استفاده شده است. و رابطه بین متغیرهای شخصی و دموگرافیک با متغیرهای ابراز محبت مورد سنجش قرار گرفته است

جامعه مورد مطالعه:

جامعه مورد مطالعه افراد متاهل ساکن شهر بیرجند که اصالتاً بیرجندی، ازدواجشان اولین ازدواج و همسرشان در قید حیات باشد و فرزند خوانده نیز نداشته باشند و ازدواجشان از نوع دائم باشد است.

نمونه گیری:

روش نمونه گیری روش خوشه ای چند مرحله ای که طی مراحل زیر صورت گرفته است.

۱- در بین نواحی چهارگانه شهر بیرجند دو ناحیه (۲ و ۳) بطور تصادفی انتخاب شد.

۲- خیابانهای نواحی فهرست شد و به خیابانهای شمالی، جنوبی، شرقی و غربی و مرکزی منطقه بندی شده و سپس به صورت تصادفی از بین هر کدام از خیابانهای هر منطقه یک خیابان انتخاب شد.

۳- از هر خیابان کوچه ها سرشماری شد و بصورت تصادفی سه کوچه از هر خیابان انتخاب شد.

نتایج:

جدول ۲۰-۲ مقایسه میانگین نمره ابراز محبت کلامی و غیر کلامی

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین	T.Test
ابراز محبت کلامی	۱۹۸	۱۷/۶۷	۳/۵۸	۰/۳۲۵	$t=۱/۹۸$ $df=۳۹۳$ $p=۰/۰۶$
ابراز محبت غیرکلامی	۱۹۸	۱۶/۸۷	۳/۸	۰/۲۷	

تفاوت از نظر آماری معنی دار نیست.

جدول ۲۱-۲ مقایسه میانگین نمره ابراز محبت به همسر بر حسب جنس

جنس	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین	T.Test
مرد	۹۹	۷۳/۶۷	۱۵/۱۶	۱/۵۲	$t=۳/۲۰۲$ $df=۱۹۶$ $p<۰/۰۰۲$
زن	۹۹	۶۷/۶۵	۱۵/۶۸	۱/۵۸	

در سطح $\alpha = ۰/۰۵$ معنی دار است.

براساس جداول ۲۰-۲ و ۲۱-۲ ابراز محبت بین دو جنس زن و مرد متفاوت است ولی تفاوتی در استفاده از شیوه کلامی یا غیرکلامی ابراز محبت مشاهده نمی شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی

جدول ۴-۵۰ مقایسه میانگین نمره ابراز محبت به همسر به تفکیک تعداد فرزند

ANOVA	خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد	تعداد فرزند
f=۲/۷۱۶	۳/۷۱	۱۸/۵۷	۸۰/۰۸	۲۵	بدون فرزند
df=۳	۲/۹۲	۱۶	۷۲/۶۳	۳۰	یک فرزند
p<۰/۰۰۳	۱/۷۱	۱۲/۳۳	۷۱/۶۷	۷۰	۲-۳ فرزند
	۱/۷۲	۱۲/۸۵	۶۷	۷۳	۳ فرزند بیشتر

در سطح $\alpha = ۰/۰۵$ معنی دار است.

براساس جدول ۴-۵۰ ابراز محبت به همسر با تعداد فرزند رابطه معکوس دارد.

جدول ۴-۴۸: مقایسه میانگین نمره ابراز محبت به همسر به تفکیک مدت ازدواج

ANOVA	خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد	مدت ازدواج
f=۸/۵۷۵	۲/۷۵	۱۸/۲۲	۷۸/۳۹	۳۲	کمتر از ۵ سال
df=۲	۱/۸۱	۱۲/۲۵	۷۲/۵۳	۵۵	۵-۱۵ سال
p<۰/۰۰۱	۱/۲۷	۱۲/۶۶	۶۷/۱۸	۹۹	بالاتر از ۱۵ سال

در سطح $\alpha = ۰/۰۵$ معنی دار است.

براساس جدول ۴-۴۸ ابراز محبت به همسر با مدت ازدواج رابطه معکوس دارد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی

جدول ۳۷-۴: مقایسه میانگین نمره ابراز محبت به همسر به تفکیک سن زن

ANOVA	خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد	سن
$f=7/751$	۲/۰۹	۱۶/۸۹	۷۶/۵۸	۶۵	کمتر از ۳۰ سال
$df=2$	۱/۵۱	۱۲/۷۲	۷۰/۰۲	۹۵	۳۰-۵۰ سال
$p<0/001$	۲/۲	۱۳/۵۶	۶۴/۶۸	۳۸	۵۰ سال به بالا

■ در سطح $0/05 = \alpha$ معنی دار است.

جدول ۳۹-۴: مقایسه میانگین نمره ابراز محبت به همسر به تفکیک سن شوهر

ANOVA	خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد	سن شوهر
$f=10/638$	۲/۳۲	۱۶/۵۹	۷۸/۷۳	۵۱	کمتر از ۳۰ سال
$df=2$	۱/۲۵	۱۲/۵۵	۷۰/۲۲	۱۰۰	۳۰-۵۰ سال
$p<0/001$	۲/۱	۱۳/۲	۶۴/۹۳	۲۷	۵۰ سال به بالا

■ در سطح $0/05 = \alpha$ معنی دار شده است.

براساس جداول ۳۷-۴ و ۳۹-۴ ابراز محبت به همسر با سن همسران رابطه معکوس دارد. باورداشتهای مشترکی داشته باشند میزان ابراز محبت

آنان به یکدیگر افزایش می یابد.

به طور کلی در خصوص متغیرهای بررسی شده در پژوهش می توان ذکر کرد که شیوه های ابراز محبت مورد استفاده در بین دو جنس زن و مرد متفاوت است و هر چه تعداد فرزندان افزایش یابد افراد ابراز محبت کمتری به یکدیگر ارائه می دهند و همچنین با افزایش سالهای ازدواج میزان ابراز محبت همسران کاهش می یابد و افرادی که از گروه سنی کمتر از ۳۰ سال قرار دارند ابراز محبت بیشتری به یکدیگر دارند و اگر افراد در انتخاب همسر آزاد باشند و به اختیار خود انتخاب نمایند بعداً ابراز محبت

نتایج متعدد بدست آمده از پژوهش حاضر عبارتست از اینکه ابراز محبت به همسر با نوع شکل رابطه مستقیم ندارد اما در زمینه انتخاب همسر مشخص شده است که ابراز محبت به همسر با اختیاری بودن انتخاب همسر افزایش می یابد یعنی با روش انتخاب همسر رابطه دارد و ابراز محبت به همسر با تحصیلات برای مردان رابطه دارد ولی برای زنان رابطه مشخصی ندارد و متغیرهای دموگرافیک خانواده با ابراز محبت به همسر رابطه ای نداشته است در صورتی که همسران اعتقادات و

بیشتری به یکدیگر خواهند نمود همچنین توافق و تفاهم همسران در خصوص اهداف اصلی زندگی مشترک به آنان کمک می کند که ابراز محبت بیشتری به هم داشته باشند.

تشکر و قدردانی:

به این وسیله از اساتید محترم جناب آقای حسین حاج بابائی و جناب آقای دکتر حسن پاشا شریفی که تلاش زیادی را در روند انجام این پژوهش نموده اند سپاسگذاری می شود.

منابع:

۱- مهرالملوک رفیعی کاری، ۱۳۷۳، بررسی مهمترین عوامل مؤثر در بقای زندگی مشترک زنان شوی، دانشگاه آزاد اسلامی تهران.

۲- محمد نجفیان، ۱۳۳۱، ازدواج در ایران، دانشگاه تهران.

۳- ارچمند فرد، رضا، ۱۳۷۵، نقش اختلاف خانوادگی در بزهکاری اطفال، دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند.

۴- خورشیدزاده، محسن، ۱۳۷۹، مقاله ابراز محبت و نقش آن در تحکیم روابط زوجین دانشگاه پیام نور بیرجند.

۵- شریفی، حسن پاشا و نسترن شریفی، ۱۳۸۰، روشهای

تحقیق در علوم رفتاری، تهران، نشر سخن.

پرتال جامع علوم انسانی
مطالعات فرهنگی